

odbor všeobecné správy
náměstí Hrdinů 1634/3
Praha 4
140 21

Č. j. MV-126272-4/VS-2017

Praha 4. prosince 2017

Počet listů: 3

Přílohy: 0

Rozeslat dle rozdělovníku

INFORMACE č. 26/2017

Rodné příjmení dítěte po popření otcovství

Odbor všeobecné správy Ministerstva vnitra se z pozice věcného gestora zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o matrikách“), zabýval otázkou aplikace ustanovení § 68 odst. 2 zákona o matrikách na ty případy, kdy bylo k dítěti úspěšně popřeno otcovství.

Uvedenou otázkou se odbor všeobecné správy zabýval ve vztahu ke konkrétnímu případu nezletilého dítěte narozeného na území České republiky. V této metodické informaci jsou použita smyšlená jména a příjmení dítěte, jeho matky, a muže, který k dítěti určil a následně popřel otcovství.

Nezletilý Jan Bárta se narodil v roce 2015 svobodné matce, sl. Simoně Bártové. K dítěti nebylo před narozením určeno otcovství. V souladu s ustanovením § 19 odst. 5 zákona o matrikách tak bylo do knihy narození dítěti zapsáno příjmení matky, které měla v době jeho narození (tj. „Bárta“).

Po narození dítěte došlo k určení otcovství k dítěti souhlasným prohlášením. Otcovství určil pan Milan Šafránek a při prohlášení se rodiče dohodli, že dítě bude užívat příjmení po otci, tj. „Šafránek.“ (§ 19 odst. 2 zákona o matrikách). Uvedené prohlášení se promítlo do zápisu narození dítěte, byl proveden dodatečný záznam do knihy narození a byl vystaven nový rodný list. Rodným příjmením dítěte pak v souladu s ustanovením § 68 odst. 2 zákona o matrikách bylo příjmení „Šafránek“.

Následně bylo rozsudkem příslušného okresního soudu popřeno otcovství pana Milana Šafránka k dítěti. Do matriční knihy narození byl o uvedeném učiněn dodatečný záznam, a byl vydán nový rodný list.

V tomto případě tedy není v matriční knize narození uveden žádný otec, neboť předchozí otcovství pána Milana Šafránka bylo u příslušného okresního soudu úspěšně popřeno. V souladu s ustanovením § 19 odst. 5 zákona o matrikách dítě

nese po popření otcovství příjmení, které měla matka v době jeho narození, tj. „Bárta“.

K otázce, jaké je rodné příjmení dítěte po popření otcovství, sdělujeme následující.

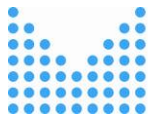
Rodným příjmením se dle ustanovení § 68 odst. 2 zákona o matrikách rozumí *příjmení uvedené v knize narození při narození dítěte, určení otcovství nebo osvojení do nabytí svéprávnosti dítěte a v souvislosti se změnou pohlaví.*

Pokud bychom při aplikaci citovaného ustanovení zákona o matrikách na shora popsany případ nezletilého Jana Bárty striktně dodržovali gramatickou (jazykovou) metodu výkladu právního předpisu, došlo by k absurdní situaci, kdy by rodným příjmením tohoto dítěte bylo příjmení muže, ke kterému toto dítě nemá žádný právní vztah, neboť rozsudkem soudu bylo určeno, že tento muž otcem dítěte není. Došlo by tedy k situaci, kdy by dítě neslo příjmení „Bárta“ po matce, nemělo by „matrikového“ otce, avšak jeho rodným příjmením by zůstalo příjmení „Šafránek“.

Jsme proto toho názoru, že by citované ustanovení zákona o matrikách mělo být v tomto případě vykládáno extenzivně vzhledem ke skutečnosti, že zákonodárce jistě neměl v úmyslu, aby v praxi docházelo k výše popsaným případům. Uvedená právní norma by měla pokrývat nejenom ty situace, kdy je otcovství k dítěti určeno (a dítěti se určením otcovství mění i rodné příjmení), ale i ty situace, kdy je otcovství k dítěti úspěšně popřeno (na právní vztah mezi dítětem a otcem se hledí, jako by nikdy nebyl), byť uvedené ustanovení zákona o matrikách výslovně nestanoví, že rodným příjmením se rozumí i příjmení uvedené v knize narození při popření otcovství. Vzhledem k uvedenému jsme toho názoru, že rodným příjmením shora uvedeného dítěte by mělo být, po úspěšném popření otcovství pana Milana Šafránka, příjmení „Bárta“.

Náš právní názor podporuje i čl. 7 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte (publikováno Sdělením MZV č. 104/1991 Sb.). Dle tohoto článku má každé dítě právo na jméno a právo znát své rodiče. Státy, které jsou smluvní stranou Úmluvy, se podle čl. 8 odst. 1 Úmluvy zavazují, že budou respektovat právo dítěte na zachování totožnosti, jména a rodinných svazků. V kontextu s výše uvedeným případem se domníváme, že pokud by byl ze strany matričního úřadu přijat striktní výklad ustanovení § 68 odst. 2 zákona o matrikách, a dítě by tak ve svých matričních dokladech mělo uvedeno rodné příjmení muže, jehož otcovství bylo nezpochybnitelně popřeno, jednalo by se v souvislosti s citovanými ustanoveními Úmluvy o právech dítěte o zřejmý zásah do jeho práv, zejména do práva na jméno a zachování rodinných svazků.

Pro úplnost doplňujeme, že v případě, že by k uvedenému dítěti bylo znovu určeno otcovství souhlasným prohlášením matky a dalšího muže (např. Karel Novák) a rodiče by se dohodli na užívání příjmení po otci (tj. „Novák“), rodným příjmením dítěte by v souladu s ustanovením § 68 odst. 2 zákona o matrikách bylo příjmení „Novák“.

Žádáme, aby se shora uvedeným právním názorem gestora zákona o matrikách byly seznámeny všechny matriční úřady v působnosti krajských úřadů, obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a magistrátů měst Brna, Ostravy, Plzně a Magistrátu hl. m. Prahy.

JUDr. Václav Henych
ředitel odboru

Vyřizuje:
Mgr. Jitka Kunešová, JUDr. Veronika Samsonová

Rozdělovník:

- všem krajským úřadům
- všem odborům vnitřních věcí magistrátů měst Brna, Ostravy a Plzně
- odboru živnostenskému a občanskosprávnímu Magistrátu hl. m. Prahy

Na vědomí:

- Ministerstvo vnitra, odbor správních činností, Praha